

Migrans

www.milvus.ro

Târgu Mureș

Volumul V. - nr. 4. - decembrie 2003

Tabăra din M-ții Măcin

În acest an Grupul Milvus a organizat a doua oară tabăra de lungă durată pentru observarea păsărilor răpitoare migratoare în M-ții Măcinului.

Activările s-au derulat între 15 august – 25 octombrie 2003, locul de observare fiind identic cu cel din anul trecut, Culmea Pricopanului – Vf. Râioasa, aflat la o altitudine de 354 m.

Observațiile au fost efectuate zilnic între orele 8-19 la început, respectiv 8-18 spre sfârșitul taberei, fiind utilizate binocluri și lunete de 30x60 și 20-60x70. În tabără au participat 38 de persoane atât oameni de specialitate, cât și voluntari din opt județe, precum și câte o persoană din Elveția și din Republica Moldova.

Și în acest an datele au fost înregistrate pe formulare standard. Am notat din oră în oră informațiile privind datele meteo (temperatura, direcția și intensitatea vântului, nebulozitatea) și cele referitoare la migrația păsărilor (specia, intervalul de oră, numărul păsărilor și al grupurilor, altitudinea și direcția de zbor ale acestora). La sfârșitul zilei datele au fost trecute și totalizate pe liste speciale.

În total au fost înregistrate 9757 de păsări răpitoare aparținând unui număr de 28 de specii.

Numărul maxim de exemplare pe zi a fost 1134, înregistrat la 16 septembrie. Speciile cu cel mai mare număr de indivizi observați au fost șorecarul comun, subspecia *vulpinus* (3579), viespar (2836) și acvila țipătoare mică (1414).

Pe lângă acestea, considerăm demn de menționat apariția unui exemplar adult de acvilă de stepă, a trei exemplare de vultur pleșuv sur și al unui hoitar, specii care nu mai cuibăresc în România și apar doar accidental. Pe parcursul taberei am avut ocazia să observăm și alte specii mai interesante, cum ar fi: acvilă de munte (1), acvilă de câmp (4), acvilă țipătoare mare (4), șoim dunărean (7) și șoim călător (17).

Pe lângă studierea migrației la păsările răpitoare s-au efectuat și observații asupra altor grupuri de păsări. Au fost înregistrate exemplarele unor specii mai interesante, precum pelicani, găscă de semănătură, cocor, buhă, pescăruș cu cap negru, pietrar negru, pietrar mediteranean și pietrar răsăritean, sfrâncioc cu cap roșu, pițigoii de livadă, etc.

Pentru informații suplimentare vă rugăm vizitați pagina de web a grupului.

Daróczi J. Szilárd

Întâlnirea anuală CEEWEB

Rețeaua de ONG-uri de Protecția Biodiversității din Europa Centrală și de Est, CEEWEB (Central and East European Working Group for the Enhancement of Biodiversity), din care face parte și Grupul Milvus, a avut întâlnirea anuală la Cracovia, Polonia între 9-10 noiembrie a.c.

Pe lângă aspecte tehnice privind funcționarea rețelei – modificări ale statutului, regulamentul interior, cooptarea de noi membri, etc. – s-a discutat și despre oportunitățile care se ivesc odată cu integrarea țărilor din primul val de aderare în structurile europene, respectiv despre posibilitatea creării unor noi grupuri de lucru.

O parte importantă a agendei a fost constituită din ședințele grupurilor de lucru deja existente, asociația noastră fiind membră a grupurilor de lucru CITES și „Natura 2000”.

În final s-a votat noul consiliu și noul președinte, respectiv planul de activitate al grupurilor de lucru pentru anul 2004.

Papp Tamás

Uligan pescar accidentat

La sfârșitul lunii septembrie a fost găsit la Salonta (jud. Bihor) un uligan pescar rănit. Exemplarul a fost transferat din amabilitatea d-lui dr. I. Ghira la Cluj și ținut câteva zile, în final ajungând la Grupul Milvus prin Sándor D.A. Uliganul pescar a fost inelat ca pui în Finlanda, la data de 13.7.2001 lângă localitatea Hattula (61.09' N, 24.22' E). Ajuns la noi, am stabilit cauza accidentului, datorat electrocutării. Momentan pasărea se află în îngrijirea noastră, starea ei fiind relativ bună, urmând a fi eliberată în cazul deplinei reabilitări.

Club școlar Milvus

În data de 11 noiembrie 2003 s-a constituit primul club școlar al asociației noastre sub numele de Clubul „Acvila”. Clubul are activitate de educare ornitologică și ecologică încă din 1992 sub conducerea învățătoarei Cornelia Mariana Popescu de la Șc. Gen. Nr. 17, Tg.-Mureș. Aderarea acestui grup de elevi pasionați la Asociația „Grupul Milvus” este rezultatul colaborării permanente dintre acestea. Clubul școlar are cca 50 membri și un program de lucru stabilit pe anul 2004. Pe lângă participarea la programul alcătuit de ei, elevii Clubului „Acvila” vor fi antrenați și în activitățile organizate de Grupul Milvus.

Recensământul strigelor în județul Satu Mare

Recensământul efectivelor de strigă și a altor animale care trăiesc în clădiri a început de mai mulți ani în județul Satu Mare. În anul 2003 am controlat 50 de clădiri în 34 de localități, dintre care în 22 de localități am realizat repetarea controalelor.

În decursul anilor am controlat în total 181 de clădiri, obținând astfel date din 112 localități. În prezent, avem cunoștință despre 21 de cuiburi de strigă în județul Satu Mare. Pe baza rezultatelor se poate afirma că în Câmpia Someșului specia este prezentă în mai multe localități și ne putem aștepta la extinderea zonei de cuibărit. Lipsește din localitățile aflate în vecinătatea zonelor deluroase împădurite (Codru) și din zona de munte (Oaș). Din păcate, contrar așteptărilor noastre, am găsit foarte puține locuri favorabile cuibăritului în Valea Ierului, datorită faptului că bisericile de aici sunt recent renovate și închise.

Factorul principal care limitează cuibăritul este lipsa locurilor de cuib corespunzătoare. În unele clădiri în podurile în care sau efectuat breșe, în colaborare cu administratorii/proprietarii clădirilor, strigile au reînceput să cuibărească. Din păcate din ce în ce mai multe turnuri de biserică și poduri sunt total închise, ceea ce duce la dispariția mai multor locuri potențiale de cuibărit. Apariția jderilor este o altă problemă serioasă – din cauza lor în acest an au dispărut patru cuiburi mai vechi. În două cazuri am înregistratuciderea a două păsări adulte de către jder, fapt care a accentuat și mai mult scăderea populației, cauzată de iarna severă. Stratul gros și permanent de zăpadă a îngreunat foarte mult căutarea hranei, mai ales păsările tinere. În 2002 au existat cuiburi în care nici unul dintre tinerii zburători nu a supraviețuit până primăvară. În acest an au zburat cu jumătate mai puțin pui (4-5) ca în vara precedentă caracterizată de o gradație de °oareci din genul *Microtus*.

Situația strigilor a fost mult ajutată de amplasarea lăzilor de cuibărit, finanțată de Societatea Ornitologică Română și Muzeul Județean Satu Mare. Prin amplasarea acestor lăzi contribuim nu numai la sporirea locurilor favorabile cuibăritului, dar asigurăm și o protecție împotriva jderilor. Mai mulți proprietari acceptă mai bine prezența strigelor dacă ele nu produc ingluvii în interiorul podurilor sau turnurilor, fapt care justifică și mai mult amplasarea câtor mai multe lăzi de cuibărit.

Sike Tamás

Recensământul berzelor albe în partea sud-estică a Transilvaniei în anul 2003

În perioada 21 iunie – 12 iulie 2003 membrii Grupului Milvus au repetat recensământurile efectuate de Kováts Lajos în anii 1962 și 1963, și de către Peter Weber și Antal László în 1973. Spre deosebire de recensământurile anterioare, cel din 2003 s-a extins pe o suprafață totală de 8479 km² cuprinzând patru județe: Harghita, Covasna, partea estică a județului Mureș și o mică parte din județul Brașov. S-au parcurs 2673 km și au fost controlate 274 de localități. În total am găsit 481 de cuiburi de barză albă în 200 de localități. Toate cuiburile au fost fotografiate cu un aparat foto digital, iar poziția geografică a fiecărui cuib s-a determinat cu un GPS Garmin 12CX. Numărul cuiburilor ocupate a fost 400 (391 HPa+9 HE). Cele mai multe perechi se găsesc în Depr. Tg. Secuiesc (173 HPa) și Ciuc (91 HPa). Densitatea medie a perechilor (StD) este de 4,61 HPa/100 km². Din punctul de vedere al ocrotirii și monitorizării speciei din această regiune, o importanță mare o reprezintă faptul că cca. 42% din totalul perechilor cuibăresc în numai 21 de localități. Densitatea maximă locală de 40 HPa/100 km² s-a atins în pătratul UTM de 10x10 km 35TMM12. Cele mai multe perechi au fost întâlnite în localitățile Pachia (22 HPa) și Sânsimion (21 HPa). În anul 2003 s-au înregistrat 293 de perechi cu pui (HPm), iar numărul total al puilor (JZG) a fost de 897. Valorile parametrilor de reproducere JZa și JZm au fost 2,29 și 3,06. Procentul perechilor fără pui (HPo%) era de 13,29%.

În timp ce în Centrul Europei barza alba cuibărește rar la altitudini mai mari de 500 m, o caracteristică unică a regiunii cercetate de noi este faptul că 84,19% din cuiburi se găsesc la altitudini ce depășesc această valoare! Repartiția cuiburilor în funcție de suport este următoarea: 65,9% dintre cuiburi se găsesc pe stâlpi electrici, 20,16% pe șuri, 9,35% pe hornuri, 2,91% pe copaci și 1,66% pe acoperișuri. Din cele 317 de cuiburi construite pe stâlpi electrici, 179 se găsesc în siguranță pe suporturile montate de către filialele Electrica din județele Mureș, Harghita, Covasna.

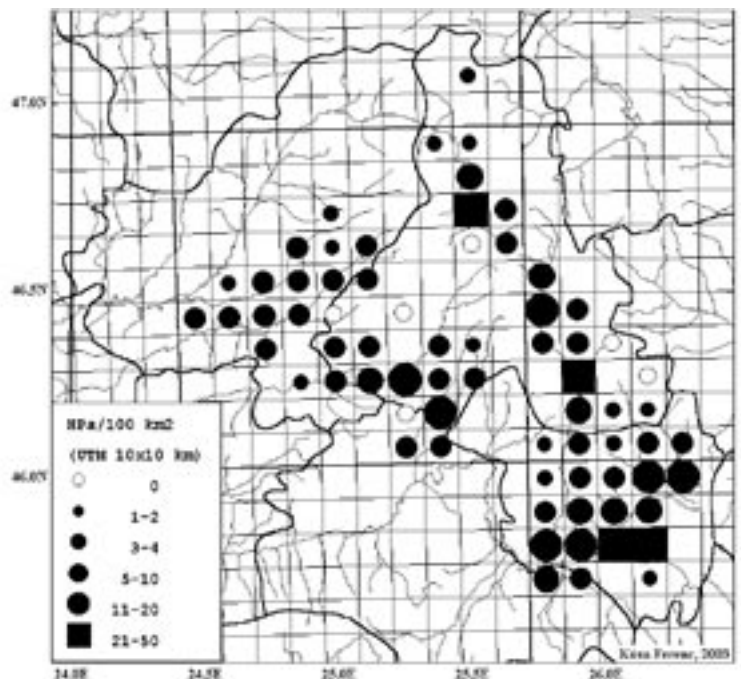
Pentru perioada 1997/1998-2003 dinamica populației de berze se prezintă în felul următor: în timp ce în Depr. Ciuc și Tg. Secuiesc numărul perechilor a crescut cu +12,5%, respectiv

cu +8,6%, în celelalte regiuni se constată o scădere a numărului de perechi (Depr. Gheorgheni -22,44%, Bazinul Nirajului -22,22%, Bazinul Homoroadelor -15,15%). Față de anii 1962/63 și 1973 a scăzut numărul HPa și în bazinele superioare ale Târnavelor.

Recensământul a fost finanțat de către Fundația Sapientia prin Grantul E/CS/433. La recensământ au mai participat următorii membri ai Grupului Milvus: Pap P.L. și Szabó D.Z.

Prescurtări: HPa – numărul total al perechilor (HPm+HPo), HPm – nr. perechilor cu pui, HPo – nr. perechilor fără pui, HE – cuib cu barză solitară, JZG – numărul total al puilor, JZa – JZG/HPa, JZm – JZG/HPm, StD – HPa/100 km².

Kósa Ferenc
Demeter László

Vânturei roșii cu inele colore

În datele de 21 și 22 iunie am efectuat inelarea a unui număr de 73 de pui de vânturei roșii în trei colonii din județul Arad. Pe lângă inelarea cu inel de aluminiu (tarsul drept), puii au fost marcați și cu combinații individuale de inele colorate (două culori) pe tarsul stâng. Pe lângă marcarea, am înregistrat și cinci date biometrice.

În colonia de la Utviniș toate cuiburile sunt în scorburile de pe un aliniament de platani, iar la celelalte două colonii în pâlcuri (Adea-Socodor) și șiruri de copaci de-a lungul drumului național (Șiria-Horia).

Combinațiile inelelor colorate sunt bine vizibile și se pot identifica cu un binoclu de 10x50 de la o distanță de 30-40 m.

Mulțumim colegului nostru Ôlvedi Szilárd pentru ajutorul acordat în această activitate.

Daróczi J. Szilárd
Gyékény Gertrúd

Autostrada Budapesta-București a amenințat Rezervația Dumbrăvița

Aria Specială de Protecție Avifaunistică "*Complexele piscicole de la Dumbrăvița și Rotbav*" (jud. Brașov) se compune din: lacul Dumbrăvița și un eleșteu, precum și două lacuri de la Rotbav, totalizând 280 ha. Ea a fost instituită prin hotărâre a Consiliului Județean Brașov și se speră să fie inclusă pe lista celor de nivel național.

În data de 2 octombrie 2003 am aflat că autostrada Budapesta – București, tronsonul Brașov – Tg. Mureș este proiectat prin aria protejată. Firma aflând de rezervație a schimbat imediat traseul inițial, dar noua variantă trecea printre cele două părți ale sale (lac și eleșteu). Această variantă putea afecta ireversibil atât habitatul, cât și păsările. Totodată, firma a depus la APM Brașov documentația pentru avizarea proiectului. Compartimentul PNAP (mulțumim d-nei insp. geogr. Anca Ioanișescu) și cel de avizări din APM Brașov au respins acest dosar datorită amplasării traseului printre cele două trupuri ale rezervației, subliniind necesitatea devierii acestuia.

Din 3 octombrie a.c. am întocmit un protest oficial al Facultății de Silvicultură și a Cercului nostru studentesc, informând ONG-urile pe diverse căi despre acest proiect. Au apărut rapid reacții și campanii proprii ale câtorva ONG-uri (mulțumesc pe această cale Grupului Milvus și SOR pentru ajutor).

A început apoi o legătură strânsă între ONG-uri și APM Brașov, MAPAM (Direcția de Biodiversitate) și CMN, dar și între aceste instituții. Toate trei au reacționat împotriva variantei de proiectare (mai ales MAPAM, printr-o adresă oficială adresată firmei; mulțumim d-nei dir. Adriana Baz și d-lui Iurie Maxim pe această cale). Un rol important l-a avut și presa, câteva ziare locale și ziarul *Krónika* relatând despre această problemă.

După 20 octombrie a.c. firma a schimbat radical traseul, care nu mai are legătură cu această zonă.

Așadar, iată o reușită în protecția reală a mediului. Important este să perseverăm în asemenea situații, dar și să știm atrage de partea noastră instituții cu rol decizional.

Dan Traian Ionescu

Migrans

Publicația Asociației "Grupul Milvus".
Apare la fiecare două luni.

Redactor:
Szabó D. Zoltán

Adresa:
Op. 3, Cp. 39
540620 Tg.-Mureș, România
Tel./fax: +40 265 264726
E-mail: milvus@fx.ro

Pagina web:
www.milvus.ro

ISSN 1454-0290

Postere noi

În cursul ultimelor luni Grupul Milvus a publicat o serie de postere (mărimea A2), în cadrul proiectului „*Granițe verzi în Balcani*”. Au fost editate trei postere vizând diferitele aspecte ale delictelor comise împotriva păsărilor. Primul are ca grup țintă vânătorii și vizează protecția păsărilor răpitoare

prin evitarea împușcării lor. Al doilea este dedicat conștientizării populației, privind aspectele legale ale capturării și comercializării speciilor autohtone protejate și în special a fringilidelor. Al treilea poster este unul bilingv (în română și engleză) și va fi expus în principal la trecerile de frontieră și sediile vămilor pentru atragerea atenției asupra reglementării comerțului internațional cu speciile de animale și plante periclitare (CITES).